

การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสมัยที่ ๒

กรุงเทพมหานครโดยสำนักสิ่งแวดล้อมได้ประสานหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา สมัยที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๒ -๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อทบทวนและวิเคราะห์แนวโน้มของภูมิภาค และระบุความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งหารือเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อมุ่งหวังให้ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เกิดการฟื้นตัว ซึ่งตั้งอยู่บนความเจริญร่วมกัน ความเท่าเทียมทางสังคมและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สรุปผลการประชุมตามเอกสารแนบ

จากผลการประชุมข้างต้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับบุคลากรของกรุงเทพมหานครที่จะได้ทราบข้อมูลทิศทางและความท้าทายในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของกรุงเทพมหานคร รองรับการพัฒนาความร่วมมืออาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความร่วมมือการพัฒนาเทคโนโลยีในการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวเพื่อนำไปสู่เมืองสีเขียว (Green city) หรือเมืองคาร์บอนต่ำ (Low carbon city) การส่งเสริมการประหยัดพลังงานและใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น โดยสามารถดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.unescap.org/esd/ced-2.asp>

สรุปสาระการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสมัยที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ

๑. รองเลขาธิการ ESCAP ได้กล่าวเปิดการประชุม โดยการประชุมเป็นการทบทวนและวิเคราะห์แนวโน้มของภูมิภาคและระบุความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งหารือเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งยังมีความท้าทาย โดยขอให้สมาชิกทำงานอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายเลขานุการ เพื่อระบุแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติการและแนวทางที่ฝ่ายเลขานุการสามารถสนับสนุน เพื่อบรรลุผลให้ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเกิดการฟื้นตัว ซึ่งต้องตั้งบนความเจริญร่วมกัน ความเท่าเทียมทางสังคมและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

๒. รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางมิ่งขวัญ วิชยรังษุทธิ์) กล่าวว่าประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับผู้นำด้านน้ำเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และได้ระบุว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการของภาครัฐในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการประชุมเป็นโอกาสที่จะสร้างความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับแนวโน้มและความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืน และได้มีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนแนวคิดและความคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการการพัฒนาที่ยั่งยืนและการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อระบุความท้าทายในภูมิภาค รวมทั้งความมั่นคงทางน้ำและอาหาร การพัฒนาเมือง และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยจะกราบทูลเชิญสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เป็นผู้แทนไทยในการประชุม ณ เมืองรีโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล

๓. คณะกรรมการได้รับรองผลการประชุมที่กรุงโซลซึ่งเป็นการประชุมเตรียมความพร้อมระดับภูมิภาคสำหรับการประชุมสหประชาชาติด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และข้อสรุปที่เป็นเอกฉันท์ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อเสนอไปยังการประชุมสหประชาชาติเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน Rio+20 (การประชุม Rio+20 ถือเป็นโอกาสฉลองครบรอบ ๒๐ ปี การประชุม Earth Summit ในปี ๒๕๓๕) โดยยืนยันว่า Green economy (เศรษฐกิจสีเขียว* : การพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์ ส่งเสริมความเป็นธรรมทางสังคม รวมทั้งลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศน์) เป็นวิธีการที่จะบรรลุและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องอยู่ในบริบทของวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการขจัดความยากจน เศรษฐกิจสีเขียวควรดำเนินการบนหลักความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง ควรส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจสำหรับ การขจัดความยากจน และไม่ควรถูกใช้เป็นตัวกีดกันทางการค้า โดยประเทศพัฒนาแล้วให้การสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในความพยายามที่จะเปลี่ยนเป็นเศรษฐกิจสีเขียว ผ่านแหล่งเงินที่เพียงพอ การพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และขอให้ฝ่ายเลขานุการทำงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง UNEP, UNDP, UNIDO และ ADB เพื่อระบุอุปสรรคในการบรรลุการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาคและสนับสนุนประเทศในการจัดการความท้าทายผ่านเวทีความร่วมมือด้านเทคนิควิชาการ

๔. การนำเสนอผลการประชุม The Fifth Asia-Pacific Urban Forum

ผู้แทนจากประเทศไทยได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการพัฒนาเมืองและนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศไทยและยังระบุถึงผลกระทบของการเปลี่ยนเศรษฐกิจเกษตรกรรมสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงความต้องการโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งทรัพยากร ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น การวางผังเมืองที่ไม่เหมาะสมและการเติบโตของเมือง และยังได้นำเสนอถึงประสบการณ์ของประเทศไทยเกี่ยวกับเหตุการณ์น้ำท่วมและความตั้งใจในการพัฒนาแผนการจัดการน้ำ การก่อสร้างแนวคันป้องกันน้ำ และการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับประโยชน์ของทุกภาคส่วน และภารกิจจากการประชุมเป็นประโยชน์และน่าจะดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาค โดยขอให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำ

* เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง นโยบายการเติบโตสีเขียว โดย นายอาคม เตมียาไพสิฐ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เนื้องานประกอบด้านการพัฒนามาตรฐานการจัดจำแนกเมือง เช่น sustainable city, eco-city และ green industrial city เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนในระดับภูมิภาค การพัฒนาฐานข้อมูลและเครือข่ายในระดับภูมิภาค รวมทั้งสถิติประชากรในเขตเมืองและชนบท ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งข้อมูลทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และการจัดสัมมนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองสมาชิก เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการปฏิบัติที่ดีที่สุด สู่การบรรลุการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน

๕. แนวโน้มและความก้าวหน้าด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

๕.๑ ประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความยั่งยืนเนื่องจากภูมิภาคยังคงเผชิญกับปัญหาความท้าทายระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พลังงาน วิกฤตอาหาร และการขาดแคลนน้ำ ปัญหาความยากจน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้คนหลายร้อยล้านคนยังคงมีความยากจนและขาดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน โดยการพัฒนาที่ยั่งยืนเน้นให้เกิดความสมดุลของ ๓ ส่วนหลักประกอบด้วย เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ซึ่งการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดความยากจน บ่อนทำลายการพัฒนาและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่

ผลกระทบที่รุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นหนึ่งในสิ่งที่คุกคามต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาค โดยเฉพาะผลกระทบต่อเกษตรกรรม การจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำเป็นต้องมีการดำเนินการเพื่อการปรับตัวและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ จำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบของการพัฒนาคาร์บอนต่ำและการเติบโตสีเขียว

เศรษฐกิจสีเขียวและการเติบโตสีเขียวเป็นหนึ่งในวิธีการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนและการขจัดความยากจน โดยเศรษฐกิจสีเขียวควรอยู่บนหลักการที่เท่าเทียมและความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันและในหลายประเทศได้ระบุกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น

บังคลาเทศ ได้มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อผลกระทบที่รุนแรงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงของภัยพิบัติ ตลอดจนการบูรณาการจัดการจัดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้ากับวิสัยทัศน์ของบังคลาเทศภายในปี ๒๕๖๔ และแผน ๕ ปี ฉบับที่ ๖

กัมพูชา ได้พัฒนาแผนที่นำทาง (Road map) การเติบโตสีเขียวระดับชาติโดยแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาแผนแม่บทในการดำเนินการแผนที่นำทางและแต่งตั้งกรรมการการเติบโตสีเขียว

ญี่ปุ่น ได้กำหนดจัด The East Asia Low Carbon Growth Partnership Dialogue ในเดือนเมษายน ๒๕๕๕ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และถ่ายทอดรูปแบบการเติบโตของคาร์บอนในภูมิภาค

สาธารณรัฐเกาหลีใต้ ได้เริ่ม The East Asia Climate Partnership ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้ก่อตั้งสถาบัน Global Green Growth ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการมุ่งไปสู่การเติบโตสีเขียว

เนปาล ได้มีการกำหนดจัดการประชุมนานาชาติของประเทศที่ตั้งอยู่ในบริเวณภูเขาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในเดือนเมษายน ๒๕๕๕

ฟิลิปปินส์ ได้เป็นการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการลดผลกระทบจากภัยพิบัติในการวางแผนระดับท้องถิ่น

/ ๕.๒ ประเด็นความมั่นคง...

๕.๒ ประเด็นความมั่นคงด้านพลังงาน

รัฐบาลรัสเซียจะเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม The Asia and Pacific Energy Forum ระดับรัฐมนตรี ณ เมือง Vladivostok เป็นการหารือของสมาชิกในการเพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานและการทำงานมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนจะได้หารือความต้องการของพลังงานในระดับภูมิภาค ในขณะที่จะลดผลกระทบของข้อจำกัดแหล่งพลังงาน และการประชุม The Asia-Pacific Economic Cooperation energy ministers ภายใต้วีธีขอ ความมั่นคงด้านพลังงาน : ความท้าทายใหม่และกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ ณ Saint Petersburg ประเทศสมาชิกได้พยายามในการอนุรักษ์แหล่งพลังงานและเพิ่มการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายการลดพลังงานร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๓ ซึ่งการเข้าถึงพลังงานเป็นสิ่งจำเป็นที่จะขจัดความยากจนและการพัฒนาที่ยั่งยืน และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบพลังงานที่น่ากลับมาใช้ใหม่เป็นสิ่งสำคัญ

๕.๓ ประเด็นการจัดการทรัพยากรน้ำ

ความท้าทายในปัจจุบันภายในภาคของน้ำเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภัยพิบัติธรรมชาติและการเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็วเชื่อมโยงกับความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานและความพยายามที่จะบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน การขจัดความยากจนมีความใกล้ชิดเชื่อมโยงกับการเข้าถึงน้ำสะอาดและการสุขาภิบาลขั้นพื้นฐาน ซึ่งยังคงเป็นสิ่งท้าทาย โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทห่างไกล ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการฯ โดยการเพิ่มขึ้นของความรุนแรงจากเหตุการณ์สภาพภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม ความแห้งแล้ง ล้วนเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นเหตุให้การจัดการซับซ้อนมากขึ้น และลดแหล่งทรัพยากรน้ำ ซึ่งทำให้ประเทศไทยสูญเสียด้านการเงินนำไปสู่ความร่วมมือกับองค์กรที่ดูแลน้ำระดับชาติ โดยประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับผู้นำด้านน้ำเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕

๕.๔ ประเด็นการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน

ในส่วนของกรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงผลกระทบของการเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็วและความจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งได้บูรณาการแนวคิดความยั่งยืนเข้ากับการจัดการและการวางแผนเมืองโดยมีกิจกรรมต่างๆ เช่น แผนปฏิบัติการว่าด้วยการลดปัญหาภาวะโลกร้อนของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๕ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ จากการปลดปล่อยปกติ และแผนการพัฒนากทมให้ เป็นเมืองสีเขียวสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยได้กำหนดกลยุทธ์เพื่อเป็นแผนที่นำทาง (Roadmap) ให้กรุงเทพมหานครนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ภายในปี ๒๕๖๓ ทั้งนี้ การพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนของประเทศไทยมีความท้าทายสำคัญ ๒ ประการ คือ การขาดศักยภาพของทรัพยากรบุคคลและองค์กรท้องถิ่นและรัฐบาล และการขาดการบูรณาการในระหว่างองค์กรของภาครัฐในทุกภาคส่วน

๕.๕ ความก้าวหน้าในการดำเนินการผลการประชุม The Sixth Ministerial Conference on Environment and Development in Asia and the Pacific

ประเทศไทยได้บูรณาการความยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙) โดยภาครัฐได้มุ่งสู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการเพิ่มคุณภาพชีวิตผ่านการปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมในแง่ของการเพิ่มศักยภาพของการรองรับทางระบบนิเวศ รัฐบาลได้ร่างแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศผ่านการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๖. ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งว่า โปรแกรมย่อยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ของ ESCAP ปีพ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๖ ได้รับการรับรองแล้ว และอยู่ในระหว่างการจัดทำร่างโปรแกรมปี พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๕๘ โดยผู้แทนในที่ประชุมได้เสนอว่า โปรแกรมการจัดการความท้าทายของการขจัดความยากจนและแผนการพัฒนาที่ยั่งยืนบนหลักพื้นฐานของ Rio โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเท่าเทียมและความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่าง โดยเน้นการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนและความมั่นคงด้านพลังงานและได้เสนอเพิ่มเติมว่า จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพด้านรูปแบบการบริโภคที่ยั่งยืน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดหาแหล่งเงินสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการพัฒนาเมือง การจัดหาเงิน การจัดการภัยพิบัติ หุ่นส่วนความร่วมมือภาครัฐและเอกชน การเพิ่มประสิทธิภาพของพลังงาน และการแลกเปลี่ยนพลังงาน

๗. การพิจารณาร่างข้อสรุปที่จะส่งไปยังการประชุมซึ่งเสนอโดยรัฐบาลญี่ปุ่น ประกอบด้วย ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการจัดการข้อมูลภูมิศาสตร์เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๐ และการติดตามระดับภูมิภาคของการประชุมสหประชาชาติเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และเนื่องจากการประชุม Rio+20 ซึ่งกำหนดจัดการประชุมประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ โดยที่ประชุมได้มีข้อสังเกตว่า เศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) ที่ได้กล่าวถึงในร่างรายงานมากกว่าการเติบโตสีเขียว (Green growth) ทั้งนี้ เพื่อรักษาความสอดคล้องกับหัวข้อของการประชุม Rio+20 ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้มีการกำหนดหัวข้อหลักในการประชุม คือ เศรษฐกิจสีเขียวในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการขจัดความยากจน
